

F. t. beslutn. vedr. en voksenuddannelsesfond

Luxembourg

Landet har den mest begrænsede ordning, idet der er en øvre aldersgrænse på 25 år for deltagerne, og der er derfor primært tale om at give unge lønmodtagere mulighed for at supplere deres uddannelse. Der gives dog også støtte til deltagelse i anerkendte voksenundervisningskurser (uden aldersgrænse) for lønmodtagere. Der kan opnås 36 timers betalt uddannelsesorlov med fuld lønkompensation, som finansieres af staten både for privat og for offentligt ansatte. Ordningen giver i øvrigt unge mulighed for at tage på studieophold i udlandet. Nye tiltag er på vej til forbedring af ordningen.

Vesttyskland

6 delstater har uddannelsesordninger, hvoraf de 4 mest omfattende findes i Hamburg, Hessen, Niedersachsen og Nordrhein-Westfalen. Den enkelte delstats rolle er betydelig, da det er den, der anerkender og udbyder (i katalogform) de kurser (erhvervsrettede eller samfundsorienterede), som de uddannelsessøgende kan følge. Styringen foretages af social-, kultur- eller undervisningsministerierne i de enkelte delstater. Ordningen omfatter alle lønmodtagere, privat som offentligt ansatte, arbejdsløse, husmødre og udlændinge. Uddannelsesforløbet varighed varierer fra 10 dage på 2 år til 1 uge om året, som kan opnås efter ½ års ansættelse på arbejdspladsen. For så vidt angår lønkompensation og finansiering gælder i alle 4 delstater, at den uddannelsessøgende modtager fuld lønkompensation, som betales af arbejdsgiveren. Regeringsmagten fordeler sig som følger: Hamburg – SPD/FDP, Hessen – CDU, Niedersachsen – CDU, Nordrhein-Westfalen – SPD.

Sverige

Retten til at tage fri fra arbejde for at kunne deltage i undervisning gælder alle lønmodtagere – privat som offentligt ansatte. Perioden, der holdes fri, er ikke tidsbegrænset og kan således strække sig fra få timer om ugen til hver dag i flere år. Frihedsretten gælder alle former for voksenundervisning. Der ydes ikke automatisk fuld lønkompensation, men alle kan søge om økonomisk støtte. Ved fordelingen af midler opprioriteres ansøgere med kort skoleuddannelse, anstrengende arbejde, belastende familiesituationer og lignende. Støttens omfang er delvis afhængig af familieforhold, men svarer stort set til arbejdsløshedsunderstøttelsen. Ved længerevarende uddannelser på for eksempel et par år udbetales en del af støtten i form af et studielån. Midlerne tilvejebringes ved, at de private og offentlige arbejdsgivere som en del af en arbejdsgiverafgift indbetaler et beløb svarende til

¼ pct. af lønsummen til en særlig fond, hvilket på årsbasis andrager ca. 1 mia. kr.

For alle landene gælder, at arbejdsgiveren har ret til at udsætte orlovsperioden én gang i særlige tilfælde.

Der synes at være stor tilfredshed med ordningerne i de beskrevne lande. Interesse og deltagelse er stadig voksende. For fuldstændighedens skyld bør det endelig nævnes, at Europa-Parlamentet den 16. oktober 1987 vedtog en beslutning om uddannelsesorlov, som vil blive sendt til EF-Kommissionen, Rådet og medlemslandenes regeringer.

*Bemærkninger til de enkelte punkter**Ad pkt. 1*

At deltage i undervisning og uddannelse som voksen kan indebære betydelige økonomiske problemer og ofte af en anden størrelsesorden, end det er tilfældet ved deltagelse i en ung alder. Som regel vil en voksen være bundet af for eksempel familie- og boligmæssige forpligtelser. Dette forhindrer reelt de fleste voksne i at deltage, medmindre de falder ind under de efteruddannelsesordninger, som findes for visse grupper.

Ikke mindst mange voksne, som har en kort uddannelse og er fanget i en vanskelig livssituation, kan opleve det som meget utilfredsstillende, at de ikke har økonomisk mulighed for at gennemføre en uddannelse, som kunne bringe dem ind i andre livsbanner.

Loven skal sigte på at fjerne så mange som muligt af de økonomiske barrierer, som forhindrer deltagelse i uddannelse og undervisning – i første omgang for de ovennævnte grupper af voksne.

Ad pkt. 2

Der oprettes en voksenuddannelsesfond, som skal yde støtte til deltagere i voksenuddannelse og folkeoplysning. Voksenuddannelsesstøtten må opfattes både som et supplement til og en udbygning af de ordninger, som allerede eksisterer. Den er altså ikke tænkt at skulle erstatte de godtgørelsesordninger, som allerede findes blandt andet inden for arbejdslivet såvel i offentligt som i privat regi.

Fondens midler tilvejebringes gennem bevilling på finansloven.

Den videre udbygning af fonden sker gennem tilskud fra staten, arbejdsgivere og arbejdstagere. Inden for bestemte rammer stiller det offentlige tilsvarende beløb til rådighed, som arbejdsmarkedets parter gennem forhandlinger opnår enighed om i alt at indskyde i fonden.